

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

20 19 року

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

для студентів

спеціальності: 035 Філологія

спеціалізацій: 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно)

035.05 Романські мови і літератури (переклад включно)

035.06 Східні мови і літератури (переклад включно)

освітніх програм: 035.04.02 Мова і література (німецька)

035.05.01 Мова і література (іспанська)

035.05.02 Мова і література (італійська)

035.05.03 Мова і література (французька)

035.06.01 Мова і література (китайська)

035.06.02 Мова і література (японська)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Київ – 2019

Розробник:

Говорун Надія Володимирівна, старший викладач кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Гайдаш Анна Владиславівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

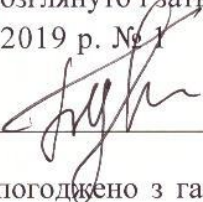
Керівники практики:

Говорун Надія Володимирівна, старший викладач кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Гайдаш Анна Владиславівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Редька Інна Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології
Протокол від 29.08.2019 р. № 1

Завідувач кафедри І.Р. Буніятова

Програму практики погоджено з гарантами освітніх професійних програм (керівниками проектних груп):

035.04.02 Мова і література (німецька)

___ . ___ .20 ___ р.

Гарант освітньої професійної програми
(керівник проектної групи) О.В. Шапочкіна

035.05.01 Мова і література (іспанська)

___ . ___ .20 ___ р.

Гарант освітньої професійної програми
(керівник проектної групи) Ю.І. Підпригора

035.05.02 Мова і література (італійська)

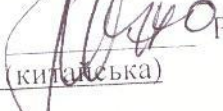
___ . ___ .20 ___ р.

Гарант освітньої професійної програми
(керівник проектної групи) Д.Г. Сальваторе

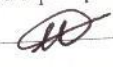
035.05.03 Мова і література (французька)

___ . ___ .20 ___ р.

Гарант освітньої професійної програми

(керівник проектної групи) Р.К. Махачашвілі
035.06.01 Мова і література (китайська)

_____._____.20__р.

Гарант освітньої професійної програми
(керівник проектної групи) Я.І. Щербаков

035.06.02 Мова і література (японська)

_____._____.20__р.

Гарант освітньої професійної програми
(керівник проектної групи) І.В. Семеніст

Програму практики перевірено

_____._____.20__р.

Заступник директора Л.І. Заяць

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

1. Опис програми практики

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська/ українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4,5/135	-
Курс	4	
Семестр		
Кількість змістових модулів з розподілом:	-	
Обсяг кредитів	4,5/135	
Обсяг годин, в тому числі:	135	
Аудиторні	-	
Модульний контроль	-	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	135	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання практики

Під час професійної практики студент-практикант IV курсу, спираючись на зразки методичних матеріалів та використовуючи настанови керівника від кафедри і вчителя, повинен оволодіти основами конструктивно-планувальних, комунікативно-навчаючих, організаційних та дослідницьких умінь, а також продемонструвати рівень володіння мовними знаннями і мовленнєвими навичками та вміння практично вільного коректного використання англійської мови у широкому спектрі комунікативних ситуацій професійного життя.

Практика спрямована на формування у студентів таких компетентностей як:

- здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності,
- здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою,

- здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості,
- уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях,
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, уміння ефективно планувати й розподіляти свій час,
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- здатність проведення досліджень на належному рівні,
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми,
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності,
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу,
- здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства,
- здатність адаптуватися до нових ситуацій та генерувати нові ідеї,
- здатність працювати в команді та автономно,
- формування лідерських якостей,
- толерантність, увага до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн,
- філологічна компетентність: здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів,
- психолого-педагогічна компетентність: володіння знаннями щодо закономірностей розвитку людини, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних якостей особистості,
- методична компетентність: володіння лінгво-дидактичними уміннями, необхідними для ефективної роботи в освітніх закладах.

Основними завданнями практики є:

- адаптувати студентів до особливостей викладання іноземної мови у школі;

- практично підготувати до майбутньої професійної діяльності;
- надати можливість реалізувати отримані теоретичні знання та практичні навички з англійської філології та методики викладання на практиці шляхом спостереження та активної участі у процесі викладання дисциплін філологічного циклу.

3. Результати практики

- знання та розуміння новітніх лінгвістичних і літературознавчих теорій та їх інтерпретацій,
- уміння застосовувати мовні знання на всіх рівнях сучасної англійської літературної мови з дотриманням стилістичних, лексичних, орфоепічних та граматичних норм та застосування мовленнєвих умінь у педагогічній практиці
- вільне володіння іноземною мовою для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування,
- здатність конструювати особистий освітній продукт.

На кінець проходження практики студент повинен:

- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.
- оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

4. Структура практики

<p>Підготовчий етап</p> <p>(Настановча конференція)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Дата настановної конференції визначається навчальним відділом та методистом курсу після узгодження з відповідальною особою від профілюючої кафедри. - Участь у настановчій конференції, ознайомлення з основними вимогами і первинна консультація з керівниками практики від кафедри іноземної мови. - Узгодження з керівником днів консультацій на кафедрі.
--	--

<p>Основний етап</p>	<ul style="list-style-type: none"> - - відвідування занять з іноземної мови (<i>не менше 5 занять</i>); - - вивчення нормативної документації (навчальний план, робоча навчальна програма, навчально-методичний комплекс, тощо) <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - проведення пробних практичних занять з іноземної мови (<i>не менше 3 занять</i>); - рефлексія і складання самоаналізу заняття; - <u>взаємовідвідування занять</u> (<i>не менше 3 занять</i>); - складання аналізу заняття з іноземної мови, на основі відвіданих занять - організація позакласного заходу з іноземної мови (опційно – на розгляд кафедри) - проведення залікових занять (<i>2 заняття</i>); - оформлення звітної документації
<p>Підсумковий етап</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>підготовка звітної документації. Протягом останнього тижня проходження практики, до звітної конференції, керівнику практики з іноземної мови здати:</u> - індивідуальний план студента, що ґрунтується на послідовному виконанні основних етапів практики і вимогах до неї; - щоденник практики, в якому зафіксовано всі види виконаних практикантом робіт (за особистим підписом) та всі проведені (<i>не менше 5</i>) і відвідані заняття (<i>не менше 8</i>) (за підписом керівника, відповідального викладача і т.д.) - конспекти всіх проведених практикантом занять (<i>не менше 5</i>), включно з наочним та роздатковим матеріалом, підписані та оцінені відповідальним викладачем від кафедри та/або керівником практики; - самоаналіз 1 проведеного заняття - аналіз 1 заняття, проведеного колегою-практикантом

	<ul style="list-style-type: none"> - конспект відкритого позакласного заходу (опційно – на розгляд кафедри); - звіт з практики за особистим підписом практиканта; <p>* за виробничої необхідності (у випадку, коли практиканти проводять заняття у викладачів кафедри, які не зазначені у наказі у якості керівників) - характеристика відповідального викладача ВНЗ з рекомендаційною оцінкою.</p>
Звітна конференція	<ul style="list-style-type: none"> - участь у звітній конференції (дата та час встановлюються навчальною частиною та методистом курсу) після узгодження з відповідальною особою від кафедри; - презентація результатів практики, загальне обговорення; - підведення підсумків та виставлення оцінок.

Керівник встановлює дні консультацій на кафедрі для попередньої перевірки конспектів студентів-практикантів. ПЛАН-КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ НЕ ЗАТВЕРДЖЕНИЙ ВІДПОВІДАЛЬНИМ ВИКЛАДАЧЕМ ВІД ВНЗ ТА КЕРІВНИКОМ ПРАКТИКИ ВІД ВНЗ НЕ ДАЄ ДОПУСКУ ДО ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ.

Присутність на звітній конференції є обов'язковою, бажано надавати фото- та відео- матеріали як додаток до звітної документації.

5. Програма практики

ОР бакалавра відповідає таким професійним навичкам студентів, як оволодіння базовими психолого-педагогічними і фаховими знаннями інноваційного характеру, застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних педагогічних і науково-дослідних завдань у галузі навчання іноземних мов у школі. Таким чином, для того, щоб визначити відповідність набутих студентом навичок, висуваються вимоги до теоретичної та практичної підготовки студентів, які приступають до практики.

До теоретичної підготовки висувають вимоги: знання і розуміння основних етапів розвитку методики навчання іноземних мов; основ теорії формування комунікативної компетенції, яка, в свою чергу складається з

мовленнєвої, мовної, соціокультурної, соціолінгвістичної, країнознавчої, навчальної, стратегічної, дискурсивної компетенцій.

До практичної підготовки висувають вимоги вміти реалізовувати комунікативно-навчальну, виховну, розвиваючу, освітню функції; кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, методи, прийоми й засоби навчання іншомовного спілкування; вирішувати завдання морального, культурно-естетичного, трудового виховання засобами іноземної мови з урахуванням особливостей ступеня навчання; прогнозувати шляхи формування і розвитку інтелектуальної та емоційної сфер особистості учня, його пізнавальних і розумових здібностей у процесі оволодіння іншомовним мовленням; допомагати в оволодінні умінням вчитися, розширювати свій світогляд, пізнавати себе та іншу систему понять, через яку можуть усвідомлюватись інші явища засобами іншомовного мовлення. Крім основних вищезазначених функцій майбутній фахівець іноземної філології повинен бути здатним здійснювати самоаналіз своєї професійної (педагогічної) діяльності і навчальної діяльності учнів, добирати підручники та посібники, прогнозувати труднощі засвоєння учнями мовного та мовленнєвого матеріалу, оволодіння мовленнєвою діяльністю; вивчати та узагальнювати досвід інших фахівців в галузі навчання іноземних мов; конструктивно і творчо планувати навчально-виховний процес на занятті та в позакласній діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, ступеня навчання; проявляти організаторські здібності, враховуючи особливі характеристики учнів на певному етапі вивчення іноземної мови, вміти вносити методично виправдані корективи у плани, виходячи з цілей навчання іноземної мови в конкретному навчальному закладі.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
Участь у настановчій конференції	5
<u>Пакет звітної документації:</u>	Мах 90 балів
- індивідуальний план студента, що ґрунтується на послідовному виконанні основних етапів практики і вимогах до неї;	= 5
- щоденник практики, в якому зафіксовано всі види виконаних	= 10

практикантом робіт (за особистим підписом):

- відвідані заняття (*не менше 5*), за підписом відповідального викладача та/або керівника практики;
- взаємовідвідування занять (*не менше 3*), за підписом практиканта, який проводив;
- *5 проведених занять за тиждні основного етапу практики* (3 пробних, 2 залікових) підписані відповідальним викладачем кафедри та/або керівником практики;

- конспекти всіх проведених практикантом занять (*не менше 5: (3 пробних, 2 залікових)*), включно з наочним та роздатковим матеріалом, підписані та оцінені відповідальним викладачем від кафедри та/або керівником практики

50

= 5

- самоаналіз 1 проведеного заняття;

= 5

- аналіз 1 заняття, проведеного колегою-практикантом;

= 5

- звіт з практики за особистим підписом практиканта

= 10

- проведення позааудиторної роботи з учнями (*характер заходу визначається в залежності від періоду проходження практики і залишається на розсуд кафедри*)

Участь у звітній конференції	5

6.2. Зміст самостійної роботи студента

Під час професійної практики студент-практикант IV курсу, спираючись на зразки методичних матеріалів та використовуючи настанови керівника від кафедри і вчителя, повинен оволодіти основами конструктивно-планувальних, комунікативно-навчаючих, організаційних та дослідницьких умінь у такому обсязі:

1. Конструктивно-планувальні вміння (27 години):

а) складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою на середньому або старшому ступені навчання; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку;

б) обирати ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку;

в) визначати типи вправ та послідовність їх виконання у відповідності до етапів оволодіння мовленнєвими навичками та вміннями, а також з урахуванням труднощів навчального матеріалу і рівнем підготовленості учнів;

г) використовувати реальні та проектувати навчальні мовленнєві ситуації, а також відповідний їм мовленнєвий матеріал для сприймання і засвоєння мовних явищ, що вивчаються, та їх творчого застосування у мовленнєвій діяльності;

д) проектувати і створювати необхідні наочні матеріали для проведення уроків;

е) складати план позакласної роботи з іноземної мови;

є) складати план і сценарій позакласного заходу з іноземної мови.

2. Комунікативно-навчаючі вміння (27 годин):

а) встановлювати і підтримувати засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти: «вчитель-клас», «вчитель-учень», «учень-учень» тощо;

б) адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми та можливостей і загального розвитку учнів (застосовувати мовні опори, спрощення, здійснювати перехід між різними видами мовленнєвої діяльності);

в) намічати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів з урахуванням вимоги досягнення відносно правильного мовлення учнів та визначати рівень сформованості мовленнєвих вмінь і навичок;

г) помічати помилки учнів, усвідомлювати їх характер і використовувати мовленнєвий спосіб виправлення (перепитування, зорова, вербальна та схематична наочність, екстралінгвістичні засоби тощо).

3. *Організаційні вміння (27 годин):*

а) організовувати виконання накресленого плану;

б) забезпечувати мовленнєву діяльність учнів відповідно до плану уроку;

в) раціонально поєднувати колективні (фронтальні, малогрупові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступенем навчання;

г) проводити навчальні ігри з урахуванням вікових особливостей учнів та ступенем навчання;

д) цілеспрямовано використовувати традиційні наочні посібники та методично грамотно застосовувати аудитивні, візуальні та аудіовізуальні технічні засоби навчання;

е) реалізовувати різноманітні прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів залежно від їхніх вікових особливостей;

є) проводити позакласний захід іноземною мовою за складеним планом і сценарієм.

4. *Розвивально-виховні вміння (27 годин):*

а) реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал мовленнєвого матеріалу уроку;

б) формувати і розвивати на матеріалі іноземної мови інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;

в) вирішувати засобами іноземної мови завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання учнів.

5. Дослідницькі вміння (27 годин):

а) вивчати рівень сформованості мовленнєвих навичок та вмінь учнів та виявляти їхнє ставлення до предмета;

б) здійснювати методичний аналіз мовного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями та добору оптимальних шляхів попередження помилок;

в) проводити спостереження та аналіз відвіданих уроків з опорою на схему або вузькоцільове завдання;

г) спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів, студентів-практикантів, переносючи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи;

д) вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми, прийоми роботи.

6.3. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань/умінь/навичок у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками

B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань/умінь/навичок у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
FX, F	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням — досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Адольф В. А. Професійна підготовка майбутнього учителя / В. А. Адольф, И. Ю. Степанова // Высшее образование сегодня. – 2008. – № 4. – С. 66 – 70.
2. Андрущенко В. П. Основні тенденції розвитку вищої освіти України на рубежі століть (Спроба прогностичного аналізу) / В. П. Андрущенко // Вища освіта України. – 2001. – № 1. – С. 11 – 17.
3. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика : моногр. / за ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 334 с.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
5. Казакова Н. В. Переддипломна педагогічна практика в школі: метод. посіб. / Н. В. Казакова. – Хмельницький: ХГПІ, 2004. – 164 с.
6. Мартиненко С. М. Рекомендації з педагогічної практики студентів педагогічного факультету: навч.-метод. посіб. / С. М. Мартиненко. – 2-е вид., стер. – К.: КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2006. – 26 с.
7. Чернігівська Н. С. Проблема професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови під час педагогічної практики / Н. С. Чернігівська // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т проблем виховання АПН України. – К., 2010. – № 1 (13). – С. 63 – 66.

8. Чернігівська Н. С. Посібник для викладачів і студентів для проходження виробничої педагогічної практики. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – К., 2015. – 103 с.